

Aanbevelingen op de omgevingsagenda van 20122019

Adviesraad Sociaal Domein
27012020

Samenvatting: Het is goed dat de Gemeente actief is om, in interactie met de inwoners, te komen tot haar omgevingsvisie. De tussenstap van de omgevingsagenda helpt het complexe proces vorm te geven. De huidige ingangsdatum van de omgevingsvisie van 1 januari 2021 geeft slechts een beperkte tijd om de noodzakelijke keuzen te maken. Met deze notitie wil de ASD bijdragen het te volgen traject op tijd en goed af te ronden.

Inleiding

Relevantie: Een goede invoering van de omgevingswet is extra relevant omdat de rollen van inwoners en Gemeente essentieel veranderen. Nu is de gemeente de centrale partner die de belangenafweging tussen haar inwoners constant verzorgt. Na invoering moeten de teksten van de plannen en vergunningen borgen dat niet het recht van de sterkste, machtigste en/of rijkste inwoners gaat gelden. Dat vereist nu heldere afspraken, duidelijke teksten en verwijzing naar de (gedeelde) kernwaarden van Nuenen.

Rol overheid: De komst van de omgevingswet vraagt meer betrokkenheid van de inwoners en een terugtrekkende overheid. Maar de kerntaak van de overheid blijft het mogelijk maken van vreedzaam maatschappelijk verkeer. De overheid voert taken uit die door de markt niet profijtelijk kunnen worden uitgevoerd. Alles waar de onderkant van de samenleving baat bij heeft en waar je veel in moet investeren, zoals onderwijs, veiligheid en zorg, zit bij de overheid [Paul 't Hart, 2019].

Bereik en focus: De fysieke leefomgeving heeft invloed op veel beleidsterreinen, ook op het sociaal domein. Gemeenschappelijke onderdelen zijn o.a. wonen, leefomgeving, gezondheid, toegankelijkheid en mobiliteit. De keuze in de omgevingsagenda om gezondheid, zowel bewaken als stimuleren, als centraal thema te kiezen is goed. Maar het is verstandig ook de consequenties van keuzen voor het sociaal domein mee te nemen.

Focus omgevingsvisie: Er is de keus de omgevingsvisie uitgebreid te maken of juist kort en bondig. Bondigheid heeft het voordeel van ogenschijnlijke duidelijkheid omdat keuzen nog kunnen worden vermeden. Die moeten dan verderop bij de omgevingsprogramma's, het omgevingsplan en de omgevingsvergunningen alsnog worden gemaakt. Dat heeft het risico dat die keuzen niet meer consistent zijn voor de verschillende onderdelen. Dat pleit voor een meer omvattende omgevingsvisie waarin de belangrijkste keuzen al worden gemaakt. Dit kost nu meer tijd, maar spaart later veel tijd om via vele iteraties alsnog de verschillende onderdelen van de omgevingswet op elkaar afgestemd te krijgen en te houden.

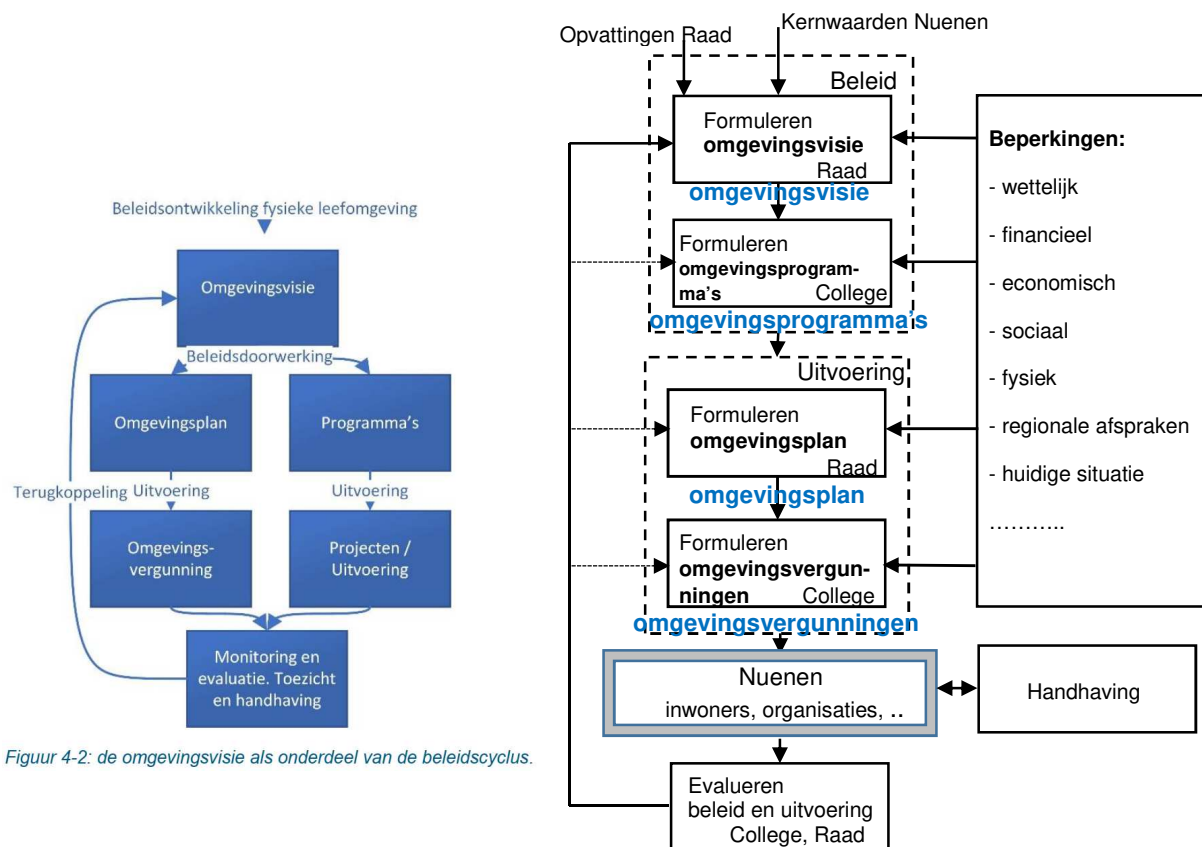
De omgevingsvisie kan worden gezien als een stip aan de horizon waar we naar toe willen. Het omgevingsplan en de –vergunningen formuleren hoe we, uitgaande van de huidige situatie, daar naar toe kunnen en moeten groeien.

Kernwaarden Nuenen: Op microschaal zijn de verschillen tussen de politiek groeperingen in Nuenen groot. Op macroschaal zijn die verschillen kleiner. Door de vele beperkingen (financieel, wettelijk, fysiek, dynamiek inwoners, huidige situatie) is de stuurruimte voor een Raad beperkt, maximaal enkele procenten van de begroting. Het streven is datgene dat ons bindt te formuleren als uitgangspunt voor de omgevingsvisie. We noemen dat de kernwaarden, de drijfveren waarom je iets doet, van Nuenen. We zullen het toch met elkaar mogen en moeten doen.

Omgevingsagenda

De omgevingsagenda (2012/2019) beschrijft het proces en de aandachtspunten om tot de omgevingsvisie te komen. Er wordt veel gebruik gemaakt van kwalitatieve uitspraken, zoals kwaliteitsverbetering en veiligheid bedrijfsterrinen, goede kwaliteit en niet ten koste van een gezonde leefomgeving. Dat geeft een gewenst doel aan, maar nog geen richting. Dat kan pas als zowel doel als de huidige situatie in kwantitatieve termen worden geformuleerd. Uiteindelijk moeten alle wensen, die bij uitvoering vaak tegenstrijdig zullen blijken te zijn, tegen elkaar worden afgewogen. Dan is een prioritering handig en nodig. Harde beperkingen vanuit wetgeving, regionale afspraken, economie en financiën en de huidige toestand in Nuenen beperken de keuzen voor de Gemeente.

In figuur 4.2 van de omgevingsagenda zijn de onderlinge beïnvloedingen aangegeven van de verschillende onderdelen van de omgevingswet. De blokken zijn daarbij de resultaten. Dit overzicht is minder inzichtelijk om na te kunnen gaan welke invloeden de inhoud van de omgevingsvisie bepalen. Daarom stellen wij voor uit te gaan van een ander schema en de blokken te zien als het proces om te komen tot een product (uitgang), zoals geïllustreerd in figuur 1.

Figuur 4-2: de omgevingsvisie als onderdeel van de beleidscyclus.

Figuur 1. Formuleren omgevingsvisie in de omgevingswet.

Figuur 1 laat zien dat de omgevingsvisie is gebaseerd op de (gedeelde) kernwaarden van Nuenen, het inzicht in de huidige en de gewenste situatie van de fysieke leefomgeving, de gezondheid van de inwoners en op het sociaal domein. Daarbij moet rekening worden gehouden met relevante beperkingen en, uiteraard, met de opvattingen van de Raad.

Aanbevelingen:

- Onderzoek welke (gedeelde) kernwaarden Nuenen in de toekomst wil (blijven) nastreven.
- Formuleer de stip aan de horizon waar Nuenen naar toe wil groeien in 20xx.
- Maak de focus van de omgevingsvisie voldoende breed opdat de belangrijkste keuzen vastliggen voor de erop volgende onderdelen van de omgevingswet.
- Voordat de omgevingsvisie gereed is moeten al regionale afspraken worden gemaakt met andere gemeenten die ook hun omgevingsvisie nog niet gereed hebben. Met andere woorden, die regionale afspraken lijken dominant te worden over de lokale omgevingsvisies. Eerst de omgevingsvisie vastleggen en dan pas afspraken maken kan onmogelijk blijken te zijn. Gemeente wees alert om op beide gebieden (omgevingsvisie en regionale afspraken) tegelijkertijd en consistent actief te zijn.

De ASD is gaarne bereid actief mee te denken met deze onderwerpen.

Adviesraad Sociaal Domein Nuenen c.a.

P.P.J. van den Bosch,
Voorzitter.